

عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ ارزیابی سریع-۳

گزاره برگ حاضر توسط مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجربان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی،
خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

nihr.tums.ac.ir

CORONAVIRUS COVID-19

نتیجه گیری

در این گروه از مقالات مروری، بیشترین عوامل همراه با افزایش مرگومیر ناشی از کووید-۱۹ شامل سن، یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی نشان‌دهنده شدت بیماری و ابتلای بیماری‌های زمینهای غیرواگیر بودند. تقریباً می‌توان نتیجه‌گیری نمود عوامل خطر مشخصی در تمام جمعیت‌ها احتمال مرگ و میر متناسب به کووید-۱۹ را افزایش می‌دهند. عامل جدیدی که در مطالعه اول با بررسی داده‌های مربوط به ۹۳ کشور جهان مطرح شده بود همبستگی قوی بین آنزایمر با مرگومیر موردی ناشی از کووید-۱۹ بود.

منابع

1. Hashim MJ, Alsuwaidi AR, Khan G. Population Risk Factors for COVID-19 Mortality in 93 Countries. *Journal of epidemiology and global health*. 2020 Sep; 10(3):204.
2. Parohan M, Yaghoubi S, Seraji A, Javanbakht MH, Sarraf P, Djalali M. Risk factors for mortality in patients with Coronavirus disease 2019 (COVID-19) infection: a systematic review and meta-analysis of observational studies. *The Aging Male*. 2020 Jun 5:1-9.
3. Figliozzi S, Masci PG, Ahmadi N, Tondi L, Koutli E, Aimo A, et al. Predictors of adverse prognosis in COVID-19: A systematic review and meta-analysis. *European journal of clinical investigation*. 2020; 50(10):e13362.
4. Espinosa OA, Zanetti AD, Antunes EF, Longhi FG, Matos TA, Battaglini PF. Prevalence of comorbidities in patients and mortality cases affected by SARS-CoV2: a systematic review and meta-analysis. *Revista do Instituto de Medicina Tropical de São Paulo*. 2020; 62.
5. Martins-Filho PR, Tavares CS, Santos VS. Factors associated with mortality in patients with COVID-19. A quantitative evidence synthesis of clinical and laboratory data. *European*

مقاله چهارم- شیوع بیماری‌های زمینه‌ای در بیماران و مرگومیر موارد ابتلا به کووید-۱۹: مطالعه مروری ساختاریافته و متآنالیز

این مطالعه مرور نظام‌مند و متآنالیز، توسط نویسندگانی از برزیل انجام شده است. در این مطالعه، ۳۹ مورد برای محاسبه شیوع کلی بیماری‌های زمینه‌ای در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ بررسی شد. در کل ۸۹۲۳۸ بیمار مبتلا به کووید-۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. حدود ۱۱۳۴۱ نفر (۱۲/۷ درصد) به یک یا چند بیماری زمینه‌ای مبتلا بودند، ۲ هزار و ۱۷۲ نفر (۲/۴ درصد) در ICU بستری شدند و ۳۵۳۲ نفر (۴ درصد) بیمار فوت کردند. در این مطالعه، شیوع بیماری‌های زمینه‌ای براساس مدل اثر تصادفی به دست آمده است و از نسبت شانس^۱ برای محاسبه احتمال مرگ فرد مبتلا به کووید-۱۹ با بیماری‌های زمینه‌ای استفاده شد. بیماری‌های زمینه‌ای با نسبت شانس ۲/۴ (فاصله اطمینان ۹۵ درصد ۱/۷-۳/۳) با افزایش احتمال مرگ ناشی از کووید-۱۹ در ارتباط بود. شایع‌ترین بیماری‌های زمینه‌ای با شیوع بالاتر در بیماران به ترتیب عبارت بودند از: فشار خون بالا ۳۲ درصد، دیابت ۲۲ درصد، بیماری قلبی ۱۳ درصد، و بیماری انسدادی مزمن ریوی ۸ درصد.

1. 1. Odds ratio

مقاله پنجم- عوامل مرتبط با مرگومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹. سنتز شواهد کمی از داده‌های بالینی و آزمایشگاهی

این مطالعه توسط نویسندگانی از کشور برزیل انجام شده است. ۷۳ مقاله در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفت که شامل داده‌های ۸۵۲ بیمار مبتلا به کووید-۱۹ (۴۸۹ مرد و ۳۶۳ زن بود) که از این تعداد ۲۴۹ نفر فوت شده بودند. عوامل مرتبط با مرگومیر ناشی از کووید-۱۹ با توجه به نسبت خطر عبارت بودند از: انعقاد درون‌رگی منتشر ۲۷/۱؛ نارسایی حاد کلیه ۲۲/۶؛ دیسترس حاد تنفسی ۷/۴؛ آسیب حاد قلبی ۶/۹؛ بیماری مزمن کلیوی ۴/۲؛ بیماری مزمن کبدی ۴/۲؛ بیماری ریه ۳/۵؛ بیماری عروقی-مغزی ۳/۳؛ بیماری قلبی-عروقی ۳/۰؛ سپتیمی ۲/۴؛ خلط خونی ۱/۹؛ تنگی نفس ۱/۸؛ سرفه ۱/۷؛ دیابت ۱/۶؛ بدخیمی ۱/۵؛ فشارخون بالا ۱/۵؛ جنس مرد ۱/۳.

مقاله اول- عوامل خطر جمعیتی برای مرگومیر ناشی از کووید-۱۹ در ۹۳ کشور

در این مطالعه، داده‌های شاخص بروز مرگومیر موردی^۱ (CMR) کووید-۱۹ از داده‌های متعلق به مرکز منابع ویروس کرونای دانشگاه جانز هاپکینز^۲ بدست آمده است و توسط نویسندگانی از امارات متحده عربی انجام شده است. براساس تحلیل همبستگی، مقایسه دو به دو کشورهای و مدل‌بندی چند متغیره: با احتساب همه کشورها، CMR کووید-۱۹ در هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت ۱۰/۴ بوده است؛ این شاخص برای ایران ۱۱/۸ نفر گزارش شده است؛ CMR کووید-۱۹ در کشورهایی که شیوع بالایی از عوامل خطر جمعیتی مانند سرطان ریه (با ضریب همبستگی ۰/۳۹)، آلزایمر (با ضریب همبستگی ۰/۳۶)، آسم (با ضریب همبستگی ۰/۲۸) و بیماری مزمن انسداد ریوی (با ضریب همبستگی ۰/۲۷) داشتند، بیشتر بوده است؛ داشتن یک ساختار جمعیتی نسبتاً پیر با تعداد بالایی از افراد بالای ۶۵ سال با موارد تأیید شده (ابتلای قطعی به کووید-۱۹) و مرگ‌ها به ترتیب دارای همبستگی ۰/۳۶ و ۰/۳۳ بوده است اما با CMR مرتبط نبوده است؛ آلزایمر، بیماری مزمن انسداد ریوی، افسردگی و سرانه تولید ناخالص داخلی بالا، افزایش نرخ مرگ را در پی داشته‌اند؛ بیماری‌های ریوی و آلزایمر نسبت به پیری اثرگذاری بیشتری در رخداد مرگ داشته‌اند؛ مهم‌ترین یافته این مطالعه، مشاهده همبستگی قوی بین آلزایمر و CMR بوده است.

1. Case Mortality Rates (CMR)
2. Johns Hopkins University Coronavirus Resource Center

مقاله دوم- عوامل خطر برای مرگومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹: یک مرور نظام‌مند و متآنالیز از مطالعات مشاهده‌ای

این متآنالیز از مطالعات کوهورت گذشته‌نگر به منظور خلاصه‌سازی یافته‌ها در زمینه ارتباط بین سن، جنس، بیماری‌های زمینه‌ای و خطر مرگ از عفونت کووید-۱۹ در ایران انجام شده است. در بررسی ۱۴ مقاله واجد شرایط مهم‌ترین عوامل همراه با افزایش مرگومیر در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ با توجه به نسبت شانس تجمیع شده^۱ به ترتیب عبارت بودند از: سن بالای ۶۵ سال ۴/۵۹؛ بیماری‌های قلبی-عروقی ۳/۷۲؛ بیماری مزمن انسداد ریوی ۳/۵۳؛ سرطان ۳/۰۴؛ فشار خون ۲/۷۰؛ دیابت ۲/۴۱؛ جنس مرد در مقابل زن ۱/۵۰.

1. Pooled Odds Ratios

مقاله سوم- پیش‌بینی پیش‌آگاهی‌های منفی در کووید-۱۹: یک مرور سیستماتیک و فراتحلیل

این مطالعه مروری توسط جمعی از نویسندگان اروپایی (بریتانیا، ایتالیا، هلند، یونان) برای شناسایی بیماران با خطر مرگومیر بالا در بیمارستان انجام شده است. در این مطالعه از میان ۶۸۴۳ مقاله بررسی شده، در نهایت ۴۹ مطالعه شامل ۲۰۲۱۱ بیمار وارد مطالعه شده است. در این مطالعه مهم‌ترین عوامل همراه با افزایش مرگومیر براساس نسبت شانس عبارت بودند از: آسیب حاد قلبی ۱۰/۵۸؛ پایین بودن پلاکت خون^۱ ۶/۲۳؛ آسیب حاد کلیه ۵/۱۳؛ افزایش پروکلسیتونین^۲ ۴/۸ دی-دایمر^۲ ۳/۷؛ سابقه بیماری‌های قلبی-عروقی ۳/۱۵.

1. Thrombocytopenia
2. Procalcitonin
3. D-dimer

عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹: ارزیابی سریع-۳

پیام اصلی

- سن همچنان اصلی‌ترین عامل مرتبط با افزایش مرگ ناشی از کووید-۱۹ است و تقریباً در تمام مقالات، سن بالا با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ همراهی داشته است و سایر عوامل، یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی نشان‌دهنده شدت بیماری، و ابتلای بیماری‌های زمینه‌ای غیرواگیر بودند.
- عامل جدیدی که در این گروه از مقالات مطرح شده‌اند، همراهی بین ابتلا به آلزایمر با افزایش مرگومیر موردی ناشی از کووید-۱۹ بود.

بیماری کووید-۱۹ از ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی، به‌عنوان همه‌گیری نوپدید از استان هوئی چین گزارش شد. هم‌اکنون به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بیماری‌های عفونی از نظر بروز و رخداد مرگ تلقی می‌شود. با وجود انجام مداخلات متعدد، بروز مرگ ناشی از این همه‌گیری در ایران (مشابه بیشتر کشورها)، همچنان افزایشی است. در این گزاره‌برگ مهم‌ترین عوامل مرتبط با افزایش مرگ ناشی از کووید-۱۹ ارائه شده است. در ایران، در ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۹، کشندگی بیماری تا حدودی کاهش شد اما از اواسط خرداد تاکنون این روند، شیب افزایشی گرفته است. در این ارزیابی پنج مقاله که عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ را بررسی کرده‌اند، آورده شده است. این گزاره‌برگ سری سوم از سری گزاره‌برگ‌های مربوط به ارزیابی سریع علل مرگ می‌باشد. در ارزیابی حاضر ۵ مقاله مروری بررسی شده است.

معرفی گزاره‌برگ

نوشتار تک‌برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

مهم‌ترین عوامل مرتبط با افزایش مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ چیست؟

شامل چه مواردی است؟

در این ارزیابی مقالات منتشر شده در مورد مرگ در بیماران مبتلا به کووید-۱۹ ارزیابی شده است.

شامل چه مواردی نیست؟

در این ارزیابی داده‌های اولیه بررسی نشده است.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

- ارزیابی مقالات مروری؛
- نتیجه‌گیری.

دریافت نسخه الکترونیکی

nih.tums.ac.ir